

ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๗๒

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา

เรียน รอง นรม., รัฐ-นร., กระทรวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๕๑๐๐/๑๓๙๒
ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๖

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอเรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ไปเพื่อคณะกรรมการพิจารณา รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะกรรมการได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และมอบให้คณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะกรรมการตรวจสอบและดำเนินการต่อไป

๒. ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ประกอบด้วย เลขาธิการคณะกรรมการ เป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม หรือผู้แทน ราชเลขาธิการ หรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการ กฤษฎีกา หรือผู้แทน เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน หรือผู้แทน รองเลขาธิการคณะกรรมการ ที่เลขาธิการคณะกรรมการมอบหมาย เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักกอลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณากลั่นกรองพระราชสมัญญาที่ส่วนราชการขอพระราชทานถวาย รวมทั้งมีหน้าที่ในการตรวจสอบ กลั่นกรองเสนอความเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อเฉลิมพระเกียรติอันเนื่องมาด้วย ๑. ถวายในแต่ละโอกาสอย่างสมพระเกียรติ เพื่อให้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิบัติและขนบธรรมเนียมประเพณีก่อนนำเสนอคณะกรรมการ

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบต่อไป/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)
เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สำนักกอลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๒๒๔

ที่ ศธ ๕๑๐๐/๕๓๗๒

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง การขอพระราชทานน้อมเกล้า ฯ ถวายพระราชสมัญญา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๕๐๘/๑๖๑๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือราชบัณฑิตยสถาน ที่ รด ๐๐๐๔/๕๘๙ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖
๒. ร่างประกาศถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน”

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการ แจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการ ประสานงานกับราชบัณฑิตยสถานเพื่อพิจารณาเสนอพระราชสมัญญาที่สมพระเกียรติ เพื่อน้อมเกล้า ฯ ถวาย แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบให้คณาจารย์ประสานงานกับราชบัณฑิตยสถานเพื่อพิจารณาเสนอพระราชสมัญญาที่สมพระเกียรติก่อนเสนอคณะกรรมการพิจารณา และราชบัณฑิตยสถาน ได้มีหนังสือ ที่ รด ๐๐๐๔/๕๘๙ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖ แจ้งว่า ได้มอบให้คณะราชบัณฑิตที่ปรึกษาพิจารณาแล้ว มีมติเห็นควรเสนอขอพระราชทานน้อมเกล้า ฯ ถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ ดังหนังสือที่แนบ ทั้งนี้ ได้จัดทำร่างประกาศเรื่องการถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ มาเสนอคณะกรรมการ ตามความเห็นของราชบัณฑิตยสถานมาเสนอพร้อมนี้ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

สำนักยกย่องเชิดชูเกียรติวิชาชีพ

โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๑๕๓

ที่ รถ ๐๐๐๔/๕๕๓

ราชบัณฑิตยสถาน
สนามเสือป่า เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๓ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง การขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา

เรียน ประธานกรรมการคุรุสภา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ที่ ศธ ๕๑๐๗.๑/๙๓๖ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงศึกษาธิการมอบให้คุรุสภาประสานกับราชบัณฑิตยสถาน พิจารณาการถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ ซึ่งคุรุสภา ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา “พระแม่แห่งแผ่นดิน ผู้ทรงเป็นครู” จึงขอความอนุเคราะห์ราชบัณฑิตยสถานพิจารณาความเหมาะสมของพระราชสมัญญาดังกล่าว ความละเอียดดังอ้างถึง นั้น

ราชบัณฑิตยสถานได้มอบให้คณะราชบัณฑิตที่ปรึกษาพิจารณา ซึ่งคณะราชบัณฑิตที่ปรึกษาได้พิจารณาแล้ว มีมติเห็นควรเสนอขอพระราชทานน้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ หากมีพระราชวินิจฉัยประการใดขอได้โปรดแจ้งให้ราชบัณฑิตยสถานทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง.

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริพร อินทรเชียรศิริ)

ผู้อำนวยการกองศิลปกรรม

รักษาราชการแทนรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน

กองศิลปกรรม

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๖๖-๗๐ ต่อ ๒๐๔๕, ๒๐๔๗

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๔๘๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ripub@royin.go.th

ที่ ศธ ๕๑๐๗.๑/ 936

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

21 มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การขอพระราชทานน้อมเกล้า ฯ ถวายพระราชสมัญญา

เรียน เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/๑๖๑๘
ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๖

๒. ร่างประกาศเรื่องการถวายพระราชสมัญญา “พระแม่แห่งแผ่นดิน ผู้ทรงเป็นครู”

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้คุรุสภาประสานงานกับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อพิจารณาการถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ ให้สมพระเกียรติ ดังรายละเอียดตามหนังสือที่ส่งมาพร้อมนี้ นั้น

คุรุสภาได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรขอพระราชทานน้อมเกล้า ฯ ถวายพระราชสมัญญา “พระแม่แห่งแผ่นดิน ผู้ทรงเป็นครู” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ โดยได้จัดทำ ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “พระแม่แห่งแผ่นดิน ผู้ทรงเป็นครู” ซึ่งปรับเนื้อหาตามที่ราชบัณฑิตยสถานแจ้งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งมาพร้อมหนังสือด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาความเหมาะสมของพระราชสมัญญาดังกล่าว และกรุณาแจ้งให้ คุรุสภาทราบเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

ประธานกรรมการคุรุสภา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
สำนักยกย่องเชิดชูเกียรติวิชาชีพ
โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๑๕๓

ร่าง
ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน”
แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมแก่ปวงชนชาวไทย ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้วยพระวิริยอุตสาหะ ทั้งในพระราชอิสริยยศสมเด็จพระบรมราชินีนาถของไทย และทรงเป็นคู่พระบารมีคู่พระราชหฤทัยแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภาระ ด้วยทรงตระหนักในพระราชหฤทัยว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชปณิธานอันแรงกล้าที่จะสืบทอดพระราชภารกิจของสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ในการที่จะเป็นที่พึ่งบำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎร โดยเฉพาะพระราชกรณียกิจด้านการศึกษา ที่ทรงเห็นว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่จะช่วยขจัดความไม่รู้ และความด้อยโอกาสให้ลดน้อยลง

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะช่วยพัฒนาชีวิต สังคม และประเทศชาติ พระองค์สนพระราชหฤทัยในการศึกษาหาความรู้ โปรดการเป็น “ครู” มาแต่ทรงพระเยาว์ ทรงเป็น “ครู” ที่ดีของพระราชโอรส พระราชธิดา โดยทรงอบรมสั่งสอนและทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่าง ทุกพระองค์จึงทรงเจริญรอยตามพระยุคลบาทใฝ่พระราชหฤทัยในการศึกษา นอกจากทรงเป็นครูที่ดีของพระราชโอรส พระราชธิดาแล้ว ยังทรงเป็น “ครู” ของพสกนิกรชาวไทยทั่วประเทศ ทรงพระกรุณาดำเนินการเพื่อการศึกษาของราษฎรหลายรูปแบบ เช่น ทรงเป็นครูของผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ทรงอุปถัมภ์เยาวชนผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษา ทรงสอนหนังสือราษฎรด้วยพระองค์เองในโอกาสที่โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปทรงเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดห้องสมุดในภูมิภาคห่างไกล เพื่อให้ราษฎรมีแหล่งศึกษาหาความรู้ พระราชทานพระราชทรัพย์เป็นทุนการศึกษาแก่เยาวชนจากครอบครัวที่ยากจน โดยให้เรียนในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน ทั้งในแหล่งการศึกษาตามโครงการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริ ส่วนบิดามารดาของเด็กก็ให้ฝึกอบรม และพระราชทานความช่วยเหลือเพื่อปรับปรุงการประกอบอาชีพให้ได้ผลผลิตดีขึ้น หรือให้มีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ กล่าวได้ว่า ทรงมี “ศิษย์” ทั่วประเทศ โดยผ่านศูนย์ศิลปาชีพ โครงการศาลารวมใจ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งขึ้นทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ศูนย์ศิลปาชีพไม่ได้สอนเพียงวิชาช่างแขนงต่าง ๆ เพื่อไปผลิตงานอาชีพเท่านั้น หากมีการสอนจริยธรรม ความรักชาติ ศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรู้จักพัฒนาตนเอง ดูแลรักษาสุขภาพอนามัย ให้เห็นความสำคัญของการศึกษา การอ่าน การเขียน ทรงเน้นเรื่องการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นด้วยตนเองเป็นหลัก และการช่วยเหลือส่วนรวมด้วยความตระหนักว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม นอกจากรู้จักพัฒนาตนเองแล้ว ยังต้องช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นและสังคมให้เจริญรุ่งเรืองอีกด้วย ดังพระราชดำรัสของพระองค์ตอนหนึ่งว่า “ชาติประกอบด้วยสังคม เมื่อแต่ละชาติประกอบด้วยบุคคลซึ่งรู้จักใช้ปัญญา ก็ย่อมช่วยให้โลกบรรลุสันติสุขได้”

พระราชกรณียกิจที่สำคัญในด้านการศึกษาอีกประการหนึ่ง คือ การโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และบางครั้งเสด็จพระราชดำเนินโดยพระองค์เองหรือทรงเป็นผู้แทนพระองค์ ไปยังสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน แม้ต้องทรงตรากตรำพระวรกาย

แต่ด้วยพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อให้มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและพัฒนางานที่รับผิดชอบ เพื่อประโยชน์สุขของอาณาประชาราษฎร์เป็นส่วนรวม ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชดำริและพระราชทานสิ่งของต่าง ๆ แก่มูลนิธิที่ส่งเสริมการศึกษาและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งทรงรับไว้ในพระบรมราชานุอุปถัมภ์ด้วย นอกจากนี้ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์เป็นทุนสร้างโรงเรียน พระราชทานอุปกรณ์การเรียน ทรงรับโรงเรียนไว้ในพระบรมราชานุอุปถัมภ์ รวมทั้งทรงส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณร และทรงรับมูลนิธิแม่ชีไทยไว้ในพระบรมราชานุอุปถัมภ์

พระอัจฉริยภาพด้านการศึกษาของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เป็นที่ประจักษ์ทั่วไป ทั้งในประเทศและนานาชาติ พระองค์มีพระราชหฤทัยเปี่ยมล้นด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันบริสุทธิ์มิได้ทรงเลือกที่รักมักที่ชังแก่ผู้ใด กลุ่มใด ทรงมีแต่ “ให้” อันเป็นคุณลักษณะเด่นแห่งความเป็นครู จึงทรงเป็น “ครู” เป็น “สรี” เป็น “ศรี” แผ่นดินไทยโดยแท้ ควรอย่างยิ่งที่ครูทั้งหลายจะได้ระลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ดำเนินตามรอยพระยุคลบาทด้วยความมุ่งมั่นทำหน้าที่ของครูให้สมบูรณ์ เพื่อร่วมกันสร้าง “มนุษย์” ที่สมบูรณ์ต่อไป กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นสมควรถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน” แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ เห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา “พระผู้ทรงเป็นแม่และครูแห่งแผ่นดิน” เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ และ เพื่อความเป็นสิริสวัสดิ์พัฒนามงคลแก่พสกนิกรชาวไทยสืบไปตลอดกาลนาน

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. ๒๕๕๖

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี